



RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 18. april 2007

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, onsdag den 18. april 2007.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 67:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan forbedre forholdene for børn og unge, som er anbragt udenfor hjemmet.

(Landstingsmedlem Esmar Bergstrøm, Løsgænger)

Forslagsstilleren påpeger en række utilfredsstillende forhold for børn, som anbringes uden for hjemmet. Herunder utilfredsstillende økonomi for plejeforældre, behov for flere døgninstitutionspladser, behov for centre til familiebehandling og behov for forældreskoler mv. Det foreslås, at der samles en bred vifte af tilbud til både omsorgssvigtede børn og deres forældre, så man kan begynde at gøre sig forhåbninger om at nedbringe antallet af omsorgssvigtede børn og unge.

I landsstyrets bemærkninger til forslaget tilkendegav **Landsstyremedlem for Familie og Justitsvæsen Aleqa Hammond**, at det er kommunernes opgave at støtte og opkvalificere plejeforældre. Landsstyret tilbyder kommunerne kurser, både til plejeforældre og til fagpersoner. I 2007 har landsstyret startet projektet "Tidlig indsats overfor gravide familier". Projektet har til formål at skabe et forebyggende tværfagligt/tværsektoralt samarbejde omkring tidlig indsats overfor omsorgssvigt. Dette skal ske indenfor de eksisterende faglige/menneskelige ressourcer i sundhedsvæsnets.

Landsstyret oplyser kommunerne om mulighederne for at søge tilskud til 50% af lønninger for ansatte, der beskæftiger sig med familiebehandling og rådgivning. Der er i 2007 ydet tilskud til 8 kommuner. Endvidere er der tilført midler til at samtlige kommuner i 2007 kan søge tilskud til afholdelse af familiehøjskoler. På en familiehøjskole kan de enkelte familier få mulighed for at tale deres problemer og dagligdag igennem i dialog med andre familier.

Landsstyret har desuden igangsat et samarbejde med Socialforskningsinstituttet om et projekt, der skal afdække omsorgssvigt i Grønland. Denne kortlægning skal udmunde i konkrete identifikationen af indsatsområder, der kan omsættes til politiske tiltag.

Siumut støttede Landsstyrets svar og lagde samtidigt vægt på, at der gives tilbud for at nedbringe antallet af børn, som anbringes udenfor hjemmet.

Inuit Ataqatigiit gav ligeledes sin støtte til de initiativer, som landsstyret har iværksat og agter at iværksætte. IA mente, at anbringelseshjem i børns og unges hjemby bør fremmes for at undgå deling af familier ved behandlingstilbud.

Demokraterne støttede forslagsstilleren men mente samtidigt, at samfundet ikke kan indfri alle ønsker og derfor må prioritere, hvorfor de foreslog, at Landstingets Familieudvalg udarbejder en handlingsplan, som kan danne grundlag for forhandling mellem partierne.

Atassut mente, at det er vigtigt med politisk opbakning for at sikre psykologer nok og takkede for landsstyrets redegørelse.

Kattusseqatigiit Partiiat var enig i forslagsstillerens kritik af alt for ringe lønforhold for plejeforældre og lomme- og tøjpenge til de plejebragte børn.

Løsgænger **Esmar Bergstrøm og forslagsstiller** mener ikke, at kommunerne alene kan løfte opgaven med de massive problemer, som anbringelse af børn udenfor hjemmet giver og konstaterede, at al den enighed, som partierne gav udtryk for, burde resultere i forbedringer for børn og unge.

Landsstyremedlemmet afsluttede den ganske lange debat med at slå fast, at det er landsstyrets mål at nedbringe de mange anbringelser af børn udenfor hjemmet, og at det er kommunernes opgave med støtte fra landsstyret.

Punkt 47:

Redegørelse om forslag til reform af sundhedsvæsenets struktur.

(Landsstyremedlemmet for Sundhed og Miljø)

Landsstyremedlem Agathe Fontain præsenterede en ”Redegørelse vedrørende forslag til reform af sundhedsvæsenets struktur”. Redegørelsen er udarbejdet for at imødegå stigende mangel på personale, øget efterspørgsel efter sundhedsydelse og markant voksende omkostninger indenfor Sundhedsvæsenet. Redegørelsen forholder sig til en sundhedsstruktur, som ifølge landsstyremedlemmet har holdt sig stort set uændret siden 1926 med 16 decentrale sundhedsdistrikter. Det foreslås, at strukturen ændres til 7 sundhedsdistrikter. Alle nuværende behandlingssteder vil dog blive bevaret, men nogle af de nuværende distriktssygehuse eventuelt omdannet til servicecentre.

Anvendelse af telemedicin og udvikling af nye uddannelsesstilbud, især til det fastboende personale er også en del af redegørelsens forslag. Redegørelsen foreslår Upernavik, Ilulissat, Aasiaat, Sisimiut, Nuuk, Qaqortoq samt Tasiilaq som fremtidige vækstcentre.

Siumut er grundlæggende enig i en omstrukturering af sundhedsvæsenet, men er samtidig betænkelig ved de lægeløse distrikter og enig i sygeplejerskernes indvendinger om utilstrækkelig videreuddannelse, såfremt de skal være alene om opgaverne, når lægerne er væk.

Inuit Ataqatigiit tilkendegav, at redegørelsen er et væsentligt redskab til reform af sundhedsvæsenets struktur og mente i øvrigt, at lægemanglen skal søges imødegået med rekruttering af læger fra andre lande.

Demokraterne fandt det alarmerende, at så mange byer ikke skal have en læge, hvis omstruktureringen følges. Demokraterne havde også konkrete forslag til fremtidens sundhedsvæsen som efteruddannelse af sygeplejersker på masterniveau, flytning af de administrative opgaver fra tandklinikkerne og fremme af jordemoderuddannelse.

Atassut tilkendegav at redegørelsen er en erkendelse af afmagt overfor situationen i sundhedsvæsenet. Atassut kunne ikke gå ind for en reduktion af lægedistrikterne.

Løsgænger **Esmar Bergstrøm** foreslog brugerbetaling på medicin og tandpleje, men modtog i øvrigt redegørelsen til orientering.

Landsstyremedlemmet kunne konstatere bred forståelse blandt landstingsmedlemmerne for nødvendigheden af at ændre strukturen i det grønlandske sundhedsvæsen ”for at opretholde det nuværende niveau”. Landsstyremedlemmet anså det for uansvarligt ikke at fremkomme med forslag til at imødegå de akutte problemer, og modtog opfordringen fra partierne til at sende forslaget i høring hos kommuner og interesseorganisationer, herunder særligt sygeplejerskernes, og der stiles mod et beslutningsforslag under forårssamlingen 2008.

Den efterfølgende debat beskæftigede sig meget med mulighederne for at rekruttere læger andre steder fra end Danmark og Skandinavien. To jugoslaviske læger arbejder allerede i Grønland, og det danske eksempel med polske læger har også været undersøgt og beror for tiden på autorisation og sproglige kvalifikationer.

Det er landsstyrets klare mål at bringe rekruttering fra vikarbureauerne ned, ligesom telemedicin skal klare savnet af læger i Grønland. Landsstyret er indstillet på at indgå i en dialog med partierne om brugerbetaling. I det hele taget var landsstyret indstillet på at indgå i et nært samarbejde med Landstingets Sundhedsudvalg og efter Atassuts ønske, skal det ske efter en høring hos relevante myndigheder og organisationer. Landsstyremedlemmet sagde også, at høringsrunden kunne flytte på prioriteringer og komme med nye emner, som hun lovede vil indgå i den videre proces.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne